

Børne- og Undervisningsudvalget
Christiansborg

Afdeling for Ungdoms- og
Voksenuddannelser

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf. 3392 5000
Fax 3392 5302
E-mail uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr. 20-45-30-44

Svar på spørgsmål 78 (Alm. del):

I brev af 12.december 2012 har udvalget efter ønske fra Marie Krarup (DF) stillet mig følgende spørgsmål:

09-01-2013

Spørgsmål 78:

"Ad optagelsesprøver til gymnasiet:

1. Er det korrekt, at man, hvis man i 9. klasse er blevet erklæret ikke-uddannelsesparat til en gymnasial uddannelse, og alligevel ønsker en gymnasial uddannelse, har retskrav på at blive testet på et gymnasium, hvorefter gymnasiets rektor tager stilling til, om man kan optages?
2. Hvor mange elever benytter sig af denne mulighed?
3. Hvor mange af disse elever optages på gymnasiet?
4. Hvorledes er optagelsesprøverne struktureret? Hvilke fag testes der i og med hvilke metoder? Hvilket pensum testes der i? Hvem udarbejder, gennemfører og censurerer prøverne?
5. Bliver eleverne testet i fag, der falder indenfor den studieretning, som de har ansøgt om? Skal de efterfølgende blive på den ansøgte studieretning, eller kan de som andre elever skifte studieretning efter 1.g's grundforløb?
6. Hvilke karakterkrav stilles der i optagelsesprøven for, at eleven optages på gymnasiet?
7. Hvornår i skoleåret ligger prøverne?
8. Kan man forstille sig, at 9. klasses afgangsprøve eller 10. klasses eksamen kunne afløse optagelsesprøverne?"

Svar:

Indledningsvis vil jeg præcisere forskellen på henholdsvis uddannelsesparathedsvurdering og optagelsesprøver til gymnasiet:

Uddannelsesparathedsvurdering

Ungdommens Uddannelsesvejledning, UU, vurderer, i hvilket omfang elever, der forlader 9. eller 10. klasse, har de faglige, personlige og sociale forudsætninger, der er nødvendige for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse (uddannelsesparathedsvurdering (UPV)). Hvis UU vurderer, at eleven ikke er uddannelsesparat, og eleven og forældremyndighedens indehaver ikke er enige heri, kan man forlange, at en uddannelsesinstitution, som udbyder ungdomsuddannelsen, foretager en ny vurdering af elevens uddannelsesparathed.

Retskrav på optagelse

For at få retskrav på optagelse på de treårige gymnasiale uddannelser skal ansøgeren være vurderet uddannelsesparat i forhold til gymnasiale uddannelser og desuden have afsluttet 9. klasse, søgt om optagelse i umiddelbar forlængelse af 9. eller 10. klasse, have aflagt folkeskolens obligatoriske afgangsprøver m.m. (§ 5 stk. 1 – 5 i Bekendtgørelse om optagelse på de gymnasiale uddannelser). For at få retskrav på optagelse på den toårige hf-uddannelse skal ansøgeren være vurderet uddannelsesparat i forhold til gymnasiale uddannelser og desuden have afsluttet 10. klasse, søgt om optagelse umiddelbart i forlængelse af 10. klasse, have aflagt folkeskolens 10. klasse-prøver m.m. (§ 8 stk. 2 i Bekendtgørelse om optagelse på de gymnasiale uddannelser).

Optagelse efter konkret vurdering herunder obligatoriske optagelsesprøver

En ansøger til de treårige gymnasiale uddannelser eller til den toårige hf-uddannelse, der ikke optages efter ovenstående, kan optages på grundlag af institutionens leders konkrete vurdering af standpunktskarakterer, eventuelle prøveresultater, eventuelle udtalelser og eventuelt en samtale eller en faglig test i et eller flere fag.

En ansøger, der ikke har aflagt folkeskolens obligatoriske afgangsprøver, eller de prøver, der er krævet i forhold til optagelse på den toårige hf-uddannelse, skal til en obligatorisk optagelsesprøve. Prøven fastlægges og afholdes af den gymnasiale institution, som den pågældende ansøger har som sin første prioritet, ligesom denne institution også afgør, om prøveresultatet er tilfredsstillende. Prøven skal bestå af delprøver i dansk, engelsk og matematik samt enten 2. fremmedsprog eller fysik/kemi.

Ad. 1

Som ovenfor beskrevet kan forældremyndighedens indehaver eller eleven, hvis eleven ikke er undergivet forældremyndighed, forlange, at en ungdomsuddannelsesinstitution foretager en ny vurdering af elevens

uddannelsesparathed, dvs. af elevens faglige, sociale og personlige kompetencer, hvis eleven af UU er erklæret ikke uddannelsesparat. Vurderingen kan bestå af en vurdering af standpunktskarakterer, en samtale, faglig test m.v. Vurderer uddannelsesinstitutionen, at eleven er uddannelsesparat, skal Ungdommens Uddannelsesvejledning revidere elevens uddannelsesplan i overensstemmelse hermed.

Ad. 2

Ved tilmeldingen til ungdomsuddannelserne i 2012 ønskede 2.965 unge, som af Ungdommens Uddannelsesvejledning var vurderet ikke-uddannelsesparat til de gymnasiale uddannelser, at blive vurderet af den modtagende institution. Af disse 2.965 unge vurderede de modtagende uddannelsesinstitutioner, at 1.267 var parate til en gymnasial uddannelse. Det svarer til en omstødelse på 43,2 pct.. I 2011 ønskede 2.738 unge at få vurderet deres uddannelsesparathed hos den modtagende institution, og her blev 1.352 vurderinger omstødt. Det svarer til en omstødelse på 52,4 pct..

Ad. 3

Se svar på spørgsmål 2

Ad. 4

Som anført i de indledende bemærkninger er der forskel på, om en elev skal til den obligatoriske optagelsesprøve eller skal have foretaget en ny UPV. I praksis foretager mange skoler dog en ny UPV i form af en faglig test i de fag, der kræves i den obligatoriske optagelsesprøve, eventuelt suppleret af en samtale.

De enkelte skoler tilrettelægger selv UPV/optagelsesprøven. Nedenfor i boks 1, 2 og 3 anføres tre eksempler:

Boks 1. Eksempel

Ålborghus Gymnasium

Skolen tester i fire fag: engelsk, dansk, matematik og naturvidenskab, og bagefter er der samtale med en studievejleder.

Der er 2 censorer på hvert fag, spørgsmålene er udarbejdet af skolens egne lærere, men tager udgangspunkt i folkeskolens kompetencer.

Efter prøven er der konference, hvor rektor, de 8 lærere og studievejlederen fælles beslutter, om eleven er uddannelsesparat. Skolen sender afgørelsen til eleven med begrundelserne.

Skolen giver samme tests til alle elever, men vurderer i forhold til den studieretning, den enkelte har søgt ind på. Hvis resultatet er godt i alle fag undtagen matematik, vil en elev, som søger en naturvidenskabelig studieretning blive afvist, men måske anbefalet i stedet at søge en sproglig studieretning.

Boks 2. Eksempel

København Centrum

Stx-gymnasierne i Københavns centrum har gennem de sidste to år lavet fælles UPV/optagelsesprøve, fordi en EVA-rapport viste, at "brugerne" - dvs. ansøgere til stx, deres forældre samt i nogen grad også de afgivende grundskoler – fandt, at der med fordel kunne være en større transparens i uddannelsesparathedsvurderingerne/optagelsesprøverne. Gymnasierne mente derfor, at fælles standarder for optagelse i deres område kunne medvirke til at skabe en større tryghed omkring optagelsesprocessen og "retfærdigheden" i denne.

Prøverne gennemføres som fælles skriftlige prøver, der varer 2 timer og rummer opgaver i fagene dansk, matematik og engelsk.

De deltagende skoler har et fælles opgaveudvalg i hvert af de tre fag, som i samarbejde med rektorerne står for det fælles opgavesæt. Deltagerne i opgaveudvalgene skal have kendskab til afgangsniveauet fra 9. klasse i det pågældende fag samt erfaringer fra arbejdet med centralt stillede opgaver i gymnasiet. Udvalgene sikrer en fælles standard i den enkelte skoles evaluering af prøverne, fx i form af en rettekode og pct.-fordeling for pointgivning samt en standard for, hvor meget der skal være korrekt besvaret for at være acceptabelt.

Desuden har udvalgene evalueret opgavesættet efter prøvens afholdelse med henblik på det kommende års opgaver. Eleverne testes i stof, der forudsættes bekendt af elever, som har klaret 9. klasse, og i stof som man forudsætter bekendt og relevant ved indgangen til gymnasiet.

Opgavebesvarelsesne evalueres af lærere fra den skole, eleverne søger ind på.

Rektor vælger på baggrund af opgaveevalueringerne enten at optage eleven, eller at erklære eleven som ikke værende uddannelsesparat/ikke bestået, eller rektor kan vælge at indkalde eleven til en samtale efter den skriftlige prøve. Ved denne samtale er der mulighed for at prøve eleven yderligere i fx fysik/kemi eller 2. fremmedsprog, hvilket fx gøres, hvis eleven ikke har været til folkeskolens afgangsprøver. I almindelighed går samtalen især ud på at interviewe eleven omkring dennes personlige og faglige kompetencer i relation til de udfordringer, der er for at klare et gymnasieforløb. Efter samtalen afgør rektor om eleven er uddannelsesparat, dvs. kan optages.

Erfaringerne fra de to første år har efter skolernes og fordelingsudvalgets opfattelse været positive.

Boks 3. Eksempel

Learnmark Horsens - HTX

Skal eleven til uddannelsesparathedsvurdering forud for optagelse på Teknisk Gymnasium HTX, skal den pågældende til en skriftlig prøve i dansk, engelsk, matematik og fysik/kemi. Hver prøve varer 20 minutter. Derudover skal eleven til en samtale med studievejleder og rektor for Teknisk Gymnasium HTX. Samtalen sætter fokus på elevens personlige forudsætninger og motivation.

Prøverne foregår i slutningen af marts og begyndelsen af april.

Snarest muligt efter samtalen og prøven får eleven at vide, om eleven er optaget på Teknisk Gymnasium HTX, eller om skolen i samarbejde med UU-vejlederen skal snakke om alternative uddannelsesønsker.

Ad. 5

Alle elever, uanset optagelsesprocedure, har ret til at ønske en anden studieretning end den oprindeligt forhåndsangivne, ved afslutningen af grundforløbet i 1.g.

Se i øvrigt svar på spørgsmål 4.

Ad. 6

Se svar på spørgsmål 4.

Ad. 7

En fornyet UPV skal være gennemført, så eleverne kan indgå i den fordeling af elever, der foretages i april-maj måned. Typisk finder UPV'erne/optagelsesprøverne på uddannelsesstederne sted i første halvdel af april på grund af følgende tidsrammer:

Er en elev af UU vurderet ikke-uddannelsesparat til en gymnasial uddannelse eller en erhvervsuddannelse, og er eleven og forældrene uenige i denne vurdering, skal UU sende uddannelsesplanen til højest prioriterede gymnasiale uddannelsesinstitution senest 15. marts til genvurdering. Uddannelsesinstitutionen sender sin vurdering til UU senest 15. april mhp., at UU kan revidere elevens uddannelsesplan i overensstemmelse hermed, jf. også svar på 1.

Ad. 8

Som det fremgår af de indledende bemærkninger, afholdes de obligatoriske optagelsesprøver for elever, der ikke har aflagt folkeskolens obligatoriske afgangsprøve.

Hvis spørgsmålet også drejer sig om, hvorvidt afgangsprøven kan afløse UPV, så er svaret, at det ikke kan lade sig gøre inden for de gældende regler, jf. de tidsfrister, der er skitseret i svar ad. 7. Derudover er UPV en samlet vurdering af elevens faglige, sociale og personlige forudsætninger. UPV bør derfor rumme muligheden for en personlig samtale med eleven.

Regeringen foreslår i sit udspil til et fagligt løft af folkeskolen "Gør en god skole bedre", at der skal lægges større vægt på klare, objektive kriterier for, hvad det vil sige at være uddannelsesparat, samt at eleverne skal have en foreløbig UPV i 8. klasse. Der arbejdes videre med en konkretisering af disse udspil.

Med venlig hilsen

Christine Antorini